

Følge § 14 skal gjælde, naar en Huusbond, uden lovlig Grund, vægrer sig ved at modtage Tyendet til rette Skiftetid, har jeg ikke troet at burde bemærke Noget derved, da Forordningen af 25de Marts 1791 § 9 for dette Tilfælde endog kun har tillagt Tyendet Kospenge for 4 Uger, og Tyendet i Almindelighed vil lide mere ved at udlages af sin Tjeneste til urette Tid, end ved ikke at modtages til Skiftetiden, skjøndt jeg antager, at den Forskjel, Forordningen af 1791 gjør, er for stor.

Det er vistnok uønskeligt, at den i Slutningen af Forordningen af 25de Marts 1791 § 9 foreskrevne Forbedringshuusstraf, der ved Forordningen af 12te Januar 1816 § 5 er forvandet til Bånd og Brøds Straf, udgaaer af Lovgivningen. Det maa saa meget mere ønskes, som det i de senere Aar, mærkeligt nok, ikke saa sjældent har viist sig, at Huusbonden har forfulgt deres Tyende til saadan Straf. Men der burde dog maasse for det Tyende, der løber bort af sin Tjeneste, som et Alternativ staae Straf af Bånd og Brød i en ikke lang Tid. Tyendet vil endog sjældent være istand til, i Forbindelse med det, der skal udbædes til Huusbonden, at betale den Penge-mulct, § 52 fastsætter.

Ved § 53 gjælder en Deel af det i Anledning af § 20 Anførte. Det er især tvivlsomt, om der er tilstrækkelig Grund til den her foreslaaede Bestemmelse til Fordeel for den, som under sin Tjeneste faaer en saa pludselig Lyft til at gifte sig, at hun ikke kan oppebie Skiftetiden, eller engang mere end 3 Uger forud kan underrette sin Huusbond. Saafremt hun forhen havde været betænkt paa Egtteskab, skjøndt det ikke endnu kunde berammes, kunde hun jo, efter Udkastets Forudsætning, have fastet sig paa en kort Tid.

Hvad § 54 angaaer, synes allerede at være formeget, at et Tyende har Fortrinsret for eet Aars Løn, hvilket Lovens 5—14—37 uden tvivl kun har tilstaaet, fordi eet Aar den Tid var en sædvanlig Tjenestetid (Lovens 3. Bog 19. Cap. 4. Art.). Men at udvide dette ogsaa til et Aars Kospenge, forekommer mig saameget mindre begrundet, som det er aldeles udenfor den naturlige Tingenes Orden

at give lang Credit paa Kospenge, der træde i Naturalunderholdnings Sted, og kun bruges i enkelte, størstedels fornemme Huse, hvorfor de og stundom ere temmelig anseelige. Syn-derligt er det, at Kospenge og forudsættes som Noget, der kan finde Sted i Fæstebondens Boe. Det maa erindres, at enhver Fortrinsret, som tillægges enkelte Creditorer, kommer de øvrige til Skade, navnlig og dem, der i deres Næringsdrift ikke have kunnet undgaae at give den Paagjældende Credit, og at den og derfor bør indskrænkes til saadanne Tilgodehavender, hvorpaa det, efter de almindelige Forhold, er saagodtsom nødvendigt at give Credit, og kun til en saadan Tid, hvori en saadan Credit er rimelig. Det maa heller ikke oversees, at Paragræphen ikke angaaer det, der tilkommer Tyendet for sin Tjeneste i et Boe, efter at det er kommet under Behandling; men kun for den forudgaaende Tid, for den Tjeneste, der ydes selve Boet, bliver efter den almindelig antagne og velbegrundede Mening Betaling at udrede af Boet, endog fremfor prioriteret Gjæld.

Ved §§ 55 og 56 har jeg intet Andet at bemærke, end at det i Særdeleshed, hvad førstnævnte Paragræph angaaer, turde være tvivlsomt, om den og bør straffe sig til Kospenge.

Med Hensyn til Studsmaalsvæsenet, der afhandles i §§ 57—69, har Udkastet gjort den Hovedforandring i de nugjældende Love, at Huusbonden vel er pligtig, naar Tyendet forlader hans Tjeneste, at indføre i dets Studsmaalsbog fra og til hvad Tid, det har tjent ham, men at det beroer paa ham selv, om han vil tilføie noget Vidnesbyrd om Tyendets Forhold. Denne Forandring er, som Motiverne vise, fremkaldt ved Betragtning af den fortrædelige Stilling, hvori Huusbonden bestunder sig, naar han nødes til at afgive Vidnesbyrd om et Tyende, med hvilket han ei er tilfreds, og ved den Ubillighed, hvorfor Tyendet er udsat, idet Huusbonden, som Følge af hiin Lov, ei kan drages til Ansvar for det ufordeelagtige Vidnesbyrd, naar det ei kan bevises, at det var ugrundet. Det er derhos antaget, at det gode Tyende ikke let vil lide ved Huusbondens Fritagelse for den Pligt, at give Vidnesbyrd om dets Forhold, da han ordentligviis desuagtet dertil vil være villig; og at det for dem, der kunne